Štev. 57 V Trstu, v soboto 6. marca 1920 Letnik XLV

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Iz Jugoslavije.

Prva seja narodnega predstavništva.

BELGRAD, 2. Prva seja parlamenta se vrši definitivno 3. t. m. ob 4. uri popoldne. Pričakuje se, da bo Stojan Protić podal ob tej priliki program vlade. Drugi dan se bo razpravljalo o zunanjepolitičnih vprašanjih ter bo zastopnik ministra zunanjih del podal izjavo glede jadranskega vprašanja. — Iz vseh delov kraljevine prihajajo v Belgrad poslanci in je doslej prispelo že 74 članov radikalne stranke v Belgrad. Pričakuje se, da bodo radikalci polnoštevilno zastopani in da bo od radikalcev odsoten samo Nikola Pašić, ki je zadržan pri mirovni delegaciji v Parizu. Sedanja vlada računa s sledečimi številkami. Od radikalcev se bo udeležilo seji 70 poslancev, od narodnega kluba 27, od jugoslovanskega kluba 19 poslancev, poleg tega 4 Bunjevci, 5 članov Medakovićeve grupe in 6 članov Ribarićeve grupe. Vlada računa poleg teh tudi na sodelovanje 5 Crnogorcev in tehle poslancev, ki stoje izven strank: dr. Čingrija, dr. Sinodlaka, Jokić, Djumrukčić, Pavlović, socijalist Vaso Kneževič, dr. Spaho in Banjanin. Računa se tudi s tem, da se bodo seji parlamenta udeleževali tudi poslanci iz zasedenega ozemlja, katerih število znaša 12, in sicer brez razlike, kateri stranki pripadajo. V slučaju pa, da se ti poslanci ne bi udeleževali teh sej, se pričakuje udeležba teh poslancev vsaj pri onih sejah, kjer se bo razpravljalo o zunanjepolitičnem položaju in o jadranskem vprašanju.

Poslanci se zbirajo.

BELGRAD, 3. V Belgrad je prispel ban dr. Laginja in minister za pošto in brzojav dr. Drinkovič, nekateri bivši ministri in poslanci Demokratske Zaednice ter veliko število drugih poslancev.

Seja poslancev iz zasedenih krajev.

BELGRAD, 2. Zastopniki iz zasedenih krajev so imeli včeraj sestanek, kateremu je predsedoval dr. Vinko Trinajstič in na katerem se je razpravljalo neobvezno o taktiki, ki jo naj zavzemajo poslanci iz zasedenih krajev pri debati o zunanjepolitičnem položaju. Vsi poslanci so bili edini, da prisostvujejo seji in pomagajo vladi. Dr. Biankini je izjavil, da bo skušal prdobiti demokratsko zaednico za to, da se udeleže njeni poslanci seje, pri kateri se bo razpravljalo o jadranskem vprašanju. Dr. Poščić, član demokratske stranke, je istotako izjavil, da bo skušal pridobiti stranke za to, da bi se njeni poslanci udeleževali sej parlamenta, če pa bi stranka to odklonila, bo izposloval dovoljenje, da se puste članom demokratske zaednice iz zasedenih krajev za te seje proste roke.

Iz seje demokratskega kluba.

BELGRAD, 3. Neki bivši minister in ugledni član demokratskega kluba je izjavil, da se sklene danes v seji imenovanega kluba prepustiti poslancem iz zasedenega ozemlja svobodne roke glede prisostvovanja sejam Narodnega predstavništva, osobito ko se bo razpravljalo o jadranskem vprašanju. Na današnji seji se bo razpravljalo tudi o taktiki kluba napram Protičevi vladi in o stališču, ki naj ga klub zavzame, ako se posreči Protičevi vladi doseči kvorum. Vesti o izstopu poslancev Šefkije Gluhiča in Mehmeda Zečevića iz demokratske stranke so le deloma resnične; prvi je prijavil svoj izstop, ki je v zvezi z agrarno reformo. Nemogoče pa je, da bi podpirala sedanjo vlado, ker sta oba bolna in se sej ne bosta mogla udeleževati.

Socijalisti in parlament.

ZAGREB, 2. »Obzor« piše: Socijalistični poslanec g. Knježević izjavlja, da bodo socijalisti prisostvovali sejam Narodnega predstavništva, ker ako bi tega ne storili, bi prišli v protislovje s sklepom kongresa socijalno-demokratske stranke, ki je bil dne 20. julija 1919 v Novem Sadu. Kongres je najvišja strankarska instanca ter nima nihče pravice, kršiti njegov sklepov. Na tem kongresu so sklenili, da morajo socijalistični poslanci ostati v parlamentu, da branijo interese delavskega sloja, ko se ustvarjajo vsi začasni zakoni in da neposredno kontrolirajo delovanje vlade. Razen tega izjavlja gosp. Knježević, da pri snovanju volilnega reda za konstituanto proletarci nikakor ne morejo pripustiti, da bi pri tem sodelovali po svojem predstavitelju, ker bo ta zakon usoden za vse življenje v Jugoslaviji.

Podpisani ukazi.

BELGRAD, 2. Podpisan je ukaz finančnega ministrstva, s katerim se je odobril proračun za 9 dvanajstin za leto 1920. ter razni krediti glede ureditve valutnega vprašanja, izvoza itd.

Novi predsednik bosanske vlade.

ZAGREB, 3. »Hrvatska Sloga« javlja, da pride novi predsednik vlade dr. Milan Srškić pojutrajšnjim ob 8 v Sarajevo, da ga bodo slavnostno sprejeli pri Marijinem dvorcu ter da je dobil mandat, da sestavi vlado sporazumno z drugimi strankami.

Jankovič in valutna reforma.

BELGRAD, 4. Finančni minister dr. Velizar Jankovič se je izrazil glede valutne reforme napram dopisniku »Pravde« takole: »Se kot opozicijonalca sva bila s Protičem pristaša valutne reforme na taki podlagi, kakršno je ustvaril bivši kabinet Davidoviča in težila sva lojalno za tem, da se ustvarijo predpogoji za sprejetje take reforme. V času, ko so se vršili razgovori glede sestave sedanjega kabineta, je izrazil Narodni klub gotove želje z ozirom na izmeno kron v dinarje. Protič ni pristal na te zahteve in Narodni klub se je prilagodil v svojih zahtevah njegovemu stališču. Vprašanje razmerja med dinarjem in krono se ne bo rešilo pred začasnim parlamentom, zato pa se bomo potrudili, da izposlujemo zakonodajno sankcijo za ureditev in ustvaritev Narodne banke SHS. V tem pogledu si bomo bolj prizadevali kakor naša predhodna vlada, ki je hotela to zadevo rešiti šele z novim parlamentom.

Vest o izpustitvi Radića v Belgradu.

BELGRAD, 4. Vest o izpustitvi Radića in dr. Pazmana iz zagrebških zaporov je izzvala v Belgradu silno ogorčenje. Mnogo listov napada vlado, češ, da se je s tem činom, da je izpustila na svobodo notorične izdajalce našega naroda, identificirala ž njimi. Neki list je prinesel vest, da se je izpustil Radić na svobodo vsled sporazuma Narodnega kluba s seljačko stranko. — »Beogradski dnevnik« je ob tej priliki napadel bana dr. Laginjo, ker je izpustil take osebe, ki so bile znane po svoji protidržavni in nevarni politiki.

Romunija dovolila izvoz delov železnega savskega mostu.

BELGRAD, 4. Kakor poročajo, je dovolila Romunija vsled intervencije naše vlade izvoz zadržanih delov železniškega savskega mostu in je prvi transport, obstoječ iz 32 vagonov materijala za štiri dele 21. februarja dospel v Zagreb. Nadaljni transporti se pričakujejo tekom enega meseca in pol, tako da se lahko računa, da bo železni savski most pri Belgradu dograjen še tekom letošnjega leta.

Podružnica Jadranske banke v Zadru ni zaprta.

SPLIT, 3. Italijanske oblasti so bile 21. m. m. zaprle v svrho neke preiskave podružnico Jadranske banke v Zadru, a se je že 22. m. m. izdal ukaz, s katerim se je preišnja naredba preklicala. Podružnica Jadranske banke je bila zaprta samo pol dneva, ker v soboto popoldne se ne uraduje, a 22. je bila itak nedelja. V ponedeljek 23. m. m. je banka zopet začela svoje redno poslovanje.

Agronomska fakulteta v Belgradu.

BELGRAD, 2. Vrše se priprave za osnovo agronomske fakultete na belgrajskem vseučilišču. Fakulteta se bo otvorila še letos; predavali bodo jugoslovenski in ameriški strokovnjaki.

JADRANSKO VPRAŠANJE.

Trumbićev odhod v Pariz.

LONDON, 4. Kmalu po odhodu italijanskega ministrskega predsednika Nittija v Pariz je odpotoval iz Londona tudi jugoslovenski minister vnanjih stvari Trumbić v spremstvu delegata Radoviča. Pašić in Rybář sta ostala še v Londonu.

Izid pogajanj med Nittijem in Trumbićem.

LONDON, 4. »Morning Post« smatra, da je imela prva faza pogajanj med Trumbićem in Nittijem dober uspeh; čeravno se niso vse težkoče odpravile, se je vendar razlika med mnenji zmanjšala. List upa, da se doseže popolni sporazum.

»Morning Post« govori nato o novi Wilsonovi diplomatski metodi in ugotavlja, da bi se moglo mnogo evropskih mest vprašati, zakaj leži ravno samo Reka tako na srcu predsedniku Wilsonu. List pa tudi ne odobrava grožnje z izvršitvijo londonske pogodbe, in sicer ne samo zato, ker gre za tajno pogodbo, temveč ker ne želite izvršitve ne Italija ne Jugoslavija in ker temelji na obstoju države, ki ne obstoja več. List zaključuje, da so nova načela samo podžgala narodno čustvovanje na obeh straneh, in da se je treba na vsak način povrniti k starí diplomaciji.

»Times« pišejo z ozirom na Nittijev odhod iz Londona: »Javlja se, da je g. Nitti rekel, da Italija lahko čaka rešitve jadranskega vprašnja. Nič ne more biti resnici tako daleč kakor ta trditev. Italija ne more čakati ne z ozirom na notranji ne z ozirom na vnanji položaj. Vsak mesec čakanja stane 600 milijonov vojaških troškov, ki rastejo in povzročajo velike gospodarske težkoče in vedno večja socijalna nezadovoljstva. Italijani vedo prav dobro, da »dolge stvari postanejo lahko kače« (kočljive). Naj nam bo dovoljeno spomniti jih na ta njihov modri pregovor, preden dobi njihov spor s slovanskimi sosedi to posebno obliko.«

»Morningpost«

LONDON, 3. Londonski »The Morningpost« prinaša dopis svojega belgrajskega posebnega poročevalca, v katerem konstatira ta, da je ves Belgrad razburjen vsled zadnjega ultimatuma zaveznikov. Vse srbsko javno mnenje z nestrpnostjo pričakuje objave Wilsonove note. (Med tem je v Belgrad dospelo besedilo te note in je upati, da bo v najkrajšem času dostopno najširši javnosti.) V vseh javnih lokalih, v vseh kavarnah se govori samo eno, da so zavezniki zopet prevarili Srbijo. Tudi najskrajnejši komunistični pristaši so se v svojem ogorčenju pridružili protestom vsega srbskega prebivalstva. Če trde nekateri angleški in drugi inozemski listi, da obstoja nekaka razlika med naziranjem Srbov in Hrvatov glede rešitve jadranskega problema, je to popolnoma kriva informacija. Če je že v Belgradu tako hud odpor proti nameram zaveznikov, je v Zagrebu ogorčenje gotovo še večje. Ves narod je složen v obrambi svojih zahtev in vsak otrok v Srbiji ve, da je njegova domovina popustila v tem vprašanju, kolikor je sploh mogla, ko se je uklonila Wilsonovim zahtevam. Že z uveljavljenjem Wilsonove črte izgubi narod veliko število svojih rojakov. Srbija se bojuje že od leta 1912. in je naveličana vojne; da pa maščuje krivico, je tudi danes vsak Srb pripravljen, da žrtvuje za domovino kri in imetje. Dopisnik naglaša končno, da so vse oči obrnjene na vshod, na Rusijo, od koder pričakujejo končno rešitev. Slišijo se celo že glasovi, da morda boljševizem ni tako pogubonosen, kakor ga slika zlasti Anglija. Anglija s svojim podpiranjem italijanskih imperijalističnih zahtev samo podpira razširjenje boljševških idej na evropskem jugu. Že se čujejo glasovi, da je edina Anglija, ki zavlačuje mir s sovjetsko Rusijo in podpira neupravičene italijanske težnje. Zato je najnujnejša potreba za Evropo, da se jadransko vprašanje reši pravično.

Wilson zopet odgovoril.

WASHINGTON, 5. (S.) Wilsonov odgovor na zadnjo noto angleškega in francoskega ministrskega predsednika glede jadranskega vprašanja je bil odposlan snoči. Besedilo note se ni objavilo.

Iz Češkoslovaške.

Predsednik Masaryk obolel.

PRAGA, 3. Predsednik Masaryk je nalahko obolel in se bodo vsled tega slavnosti v proslavo njegovega 70. rojstnega dne preložile za nekaj dni.

Kako se je končala razprava o ustavi.

PRAGA, 29. Zakasnelo. V včerajšnji seji narodne skupščine se je po dvodnevni razpravi končala debata o ustavi. Glasovanje se je vršilo v pozni nočni uri. Glavni boj se je vršil za označenje češko-slovaškega jezika kot državnega jezika, pri čemer so narodni socijalci stavili kompromisni predlog, naj se označi češko-slovaški jezik kot državni oficijelni jezik republike. Agrarci, narodni demokrati in katoliške stranke so se pridružili temu predlogu, ki je bil tudi sprejet. Pri glasovanju je bil zakon o ustavi sprejet. Sklepni govor je imel predsednik Tomašek, ki je poudarjal, da predstavlja sprejeti zakon kot celota delo vseh strank. Čehoslovaki so ponosni, da so doživeli ta dan. Šele sedaj je končana naloga, ki je bila prevzeta 28. oktobra. Govornik je končal z »nazdar« klici republiki. Narodna skupščina je stoje poslušala govor predsednika ter mu odgovarjala z burnimi »nazdar« klici. Poslanci so peli »Kde domov muj«, »Nad Tatru se bliska«, člani levice pa »Rudy prapor«, nakar je zbornica viharno nazdravljala predsedniku Masaryku. Seja se je zaključila ob štirih zjutraj.

Priprave za volitve v Čehoslovaški.

PRAGA, 3. Včeraj se je vršil ministrski svet, na katerem se je razpravljalo o terminu razpisa novih volitev. Sklenilo se je, da se bodo nove volitve vršile na Češkem, na Moravskem in v Šleziji 18. in 25. aprila, na Slovaškem pa začetkom maja.

IZ RUSIJE.

Kuropatkin in Brusilov v službi sovjeta.

LONDON, 5. (S.) Iz uradnih krogov se sporoča, da je general Kuropatkin na čelu boljševiške uprave v Turkestanu, a general Brusilov da poveljuje armadam, ki se borijo proti belim četam v Zakavkazji.

Armenija se bo pogajala s Sovjeti.

LONDON, 5. (S.) »Times« poroča, da se je Armenija odločila za pogajanja s sovjetsko vlado.

Italijanski in amerikanski oddelek odhajata iz Vladivostoka.

LONDON, 5. (S.) Neko poročilo agencije Reuter pravi, da je ves italijanski oddelek zapustil Vladivostok in da so se vsi Amerikanci zbrali v mestu.

Vprašanje miru med Poljsko in Rusijo.

PARIZ, 4. »Matin« v varšavski poročevalec poroča, da je komisija narodne skupščine za vnanje stvari odobrila glavne točke odgovora poljske vlade boljševiški vladi. V kratkem odpotuje minister vnanjih stvari Patek v Pariz in London, da predloži francoski in angleški vladi besedilo odgovora. Smatra se, da se bo poizkušal sestavati načrt za splošen mir z Rusijo.

Iz Poljske.

Nemčija bo morala plačati odškodnino za škodo, ki jo je pretrpela Poljska radi njenih mark.

VERSAILLES, 4. (S.) V kratkem pošlje finančno ministrstvo poziv v Berolin, naj se pristopi k pogajanjem o tem, kako bodo Nemci povrnili škodo, ki je nastala radi mark, katere so bile izdale zasedbene oblasti na Poljskem. Poljska državna blagajna ima pravico na 600 tisoč mark.

Za mir z Rusijo.

KRAKOV, 2. V Przemyslu, Lvovem in mnogih drugih mestih so bila velika zborovanja, ki so jih po večini sklicali socijalni demokratje, k pozivljejo poljsko vlado, da prične s sovjetsko Rusijo mirovna pogajanja.

Iz Madžarske.

Madžarski poslanik o Rennerjevi noti.

BUDIMPEŠTA, 2. Madžarski poslanik na Dunaju dr. Gratz se je izjavil napram poročevalcem budimpeštanskih listov o odgovoru državnega kancelarja dr. Rennerja na madžarsko noto takole: Vsled odklonitve madžarske ponudbe bo pač madžarska vlada sledila zgledu Čehoslovakov, Jugoslovenov in Romunov in za sedaj stremela za tem, da izvaža svoje poljedelske preostanke v dežele z boljšo valuto. Odklonitev naše ponudbe je z avstrijskega stališča mnogo bolj obžalovati kot z vidika madžarskih interesov. To dejstvo nikakor ne omaja našega preverjenja, da se prebivalstvo Zapadne Ogrske ne bo ločilo od nas.

Madžarsko poslaništvo protestira.

DUNAJ, 3. Madžarski poslanik na Dunaju dr. Gratz je avstrijski zunanji državni urad naprosil za varstvo in zadoščenje od dela dunajskega časopisja, ki navzlic dementijem sistematično hujska proti madžarskemu poslaništvu in vedno trdi, da so bili madžarski komunistični voditelji s sodelovanjem poslaništva odvedeni z Dunaja. Poslanik Gratz je izjavil, da je pripravljen, pod prisego odgovarjati pred porotnim sodiščem.

Iz Avstrije.

Mezdno gibanje na Dunaju.

DUNAJ, 2. Korespondenca »Hercog« javlja: Med pekarskimi pomočniki je izbruhnilo novo mezdno gibanje, ki se je razširilo na vsa pekarska podjetja. Pekarski pomočniki zahtevajo med drugim k dosedanji mezdi draginjsko doklado v znesku 200 kron, 20% oblačilne doklade in izplačevanje nadur. Podjetniki morajo odgovoriti na te zahteve do 3. marca. Tovarne za kruh so izjavile, da morejo zahtevam ugoditi le, ako vlada dovoli, da se krušne cene zvišajo.

Prometna nadzorstvena komisija.

DUNAJ, 3. Kakor doznava »Neue Freie Presse«, se je ententa z nujno noto obrnila do vlad nasledstvenih držav in Poljske, kjer jih pozivlje, naj čimprej imenujejo člane za prometno nadzorstveno komisijo, ki se sestane na Dunaju. Nadzorstvena komisija bo zborovala pod predsedstvom francoskega strokovnjaka. Nota zahteva nadalje, naj države, ki prihajajo v poštev, dajo svojim zastopnikom obširna pooblastila, ker se sedanje žalostne prometne razmere morejo odpraviti le z aktivnim sodelovanjem komisije.

Nov voditelj krščanskih socijalistov v Avstriji.

DUNAJ, 2. Po tridnevnem zborovanju se je danes zaključila avstrijska državna konferenca krščansko-socijalne stranke. Za predsednika krščansko-socijalne stranke v Avstriji je bil izvoljen poslanec Leopold Kunschak. Izvolitev Kunschaka za predsednika se komentira v gotovih krogih kot sprememba v dosedanji politiki krščanske socijalne stranke, ker ni najvnetejši pristaš ideje vladne koalicije med krščanskimi socijalisti in socijalnimi demokrati. Radi tega je pričakovati, da bo v kratkem prišlo do ostrih sporov med obema v vladi se nahajajočima strankama.

Pasivna rezistenca v državni tiskarni na Dunaju.

DUNAJ, 4. Delo avstrijskega parlamenta in odsekov je ogroženo, ker je nastalo med osobjem državne tiskarne mezdno gibanje. Vsled visokih zahtev delavstva potekajo pogajanja le zelo počasi, delavstvo pa med tem časom izvaja pasivno rezistenco, kar ogroža in zavlačuje tisk vladnih predlog in drugih, v parlamentu potrebnih tiskovin.

Papirnate milijarde Avstroogrske banke.

DUNAJ, 2. Izza meseca decembra je šele pred par dnevi izdan izkaz Avstroogrske banke z dne 31. januarja. Bankovcev je v prometu 563¼ milijard kron; med temi jih je 13¼ milijard v Avstriji.

Podpredsednik ruskih zadrug na Dunaju.

DUNAJ, 1. »Abend« poroča: Podpredsednik ruskih zadrug dr. Millner je bival več dni na Dunaju. Imel je tu različne razgovore, vendar pa ni imel stikov z uradnimi osebami.

Za žensko volilno pravico.

DUNAJ, 2. »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča švicarska »Telegraphen Information« iz Pariza: Osmi kongres mednarodne zveze za žensko volilno pravico, ki bi se imel prvotno vršiti meseca maja v Madridu, bo najbrže v Ženevi, ker se na Španskem širi gibanje proti zahtevam te zveze.

Mirovna konferenca.

Tracija. Smirna. Poizvedbena komisija za Rusijo.

LONDON, 4. (S.) Danes zvečer se trdi, da se bo poverilo Grški nadzorstvo nad Tracijo, a Turški nad jedrenskimi svetimi mesti. Gotovo je tudi, da bo pripadlo Grški nadzorstvo nad Smirno. Glede na poizvedbeno komisijo za Rusijo, ki jo bo imenoval svet zveze narodov, je Lloyd George vztrajno dokazoval, da bi bilo koristno, ko bi smeli neodvisni časnikarji spremljati omenjeno komisijo. Pravijo, da je bila ta misel odobrena.

Turčija. - Draginja in valuta.

LONDON, 4. (S.) Neka vest agencije Reuter pravi, da je imel sejo poseben odsek, ki se peča s podrobnostmi mirovne pogodbe s Turčijo, kajti prava mirovna konferenca ne obstoji več. Prisotni so bili Lloyd George, lord Curzon in razni drugi zastopniki. Ni se objavilo nobeno sporočilo o tem, kar se je razpravljalo na teh sejah. Poročilo o draginji in valuti je že končano in gotovo je, da se bo objavilo to teden. V dolnji zbornici je izjavil Lloyd George, da se bo objavilo obvestilo o sklepih, do katerih je prišel vrhovni svet v vprašanju o draginji, ki se je vsestranski pretresalo, čim bo mogoče, morda v enem ali v dveh dneh.

Sestanek v Downing Streetu.

LONDON, 5. (S.) Danes je bil sestanek v Downing Streetu, katerega so se udeležili med drugimi tudi italijanski in francoski diplomat.

Danska pristopi k zvezi narodov.

KODANJ, 5. (S.) Folketing in Landting sta odobrila enoglasno vladni načrt o pristopu Danske k zvezi narodov.

Švica vstopila v Zvezo narodov.

BERN, 5. (S.) Državni svet je odobril vstop Švice v Zvezo narodov.

Armensko vprašanje v angleški doljni zbornici

LONDON, 5. (S.) V odgovor na neko vprašanje glede pobojev Armencev in o primernih korakih za preprečitev istih, je izjavil Lloyd George v doljni zbornici, da ne bi bilo umestno govoriti o tem vprašanju, dokler je predmet razprav med zavezniškimi vladami in med vladami in jihovimi zastopniki v Carigradu. Popolnoma smo si svesti, je dostavil, da je položaj resen kakor tudi da je treba zaščititi manjšine z vsemi mogočimi sredstvi. Upam — je rekel Lloyd George — da bom kmalu v stanu dati kako izjavo o tej zadevi, toda najprej moramo počakati odgovor vseh zaveznikov. Akcija, katere se bo začela, bo v skladu z odgovorom, ki ga dobijo zavezniški zastopniki v Carigradu.

Revolucijonarno gibanje na Portugalskem.

MADRID, 5. (S.) Listi ugotavljajo, da je položaj na Portugalskem zelo kočljiv. Zveze so popolnoma pretrgane. Po vesteh, ki so dospele v Madrid, so sklenili portugalski železničarji na nekem sestanku 29. februarja, da začnejo stavko brez napovedi. Vlada je odredila takoj vse potrebno in je poslala vojaštvo stražit železnice. Prvega marca se je stavka proglasila in obrat je popolnoma prestal. Zbornica, ki je ob istem času razpravljala o zahtevah, ki so jih postavile družbe za zvečanje obrata, je dala izraza svojemu zaupanju, da bo vlada uredila spor, toda položaj se je poslabšal, ker so začeli stavko tudi poštni in brzojavni nastavljenci. Med zadnjimi brzojavkami, ki so se dobile, se nahaja tudi brzojavka gubernatorja iz Pontevedra, ki javlja o spopadih med stavkarji in četami. Po neki brzojavki, ki so jo dobili listi, je bil vojaški vlak, ko je odšel včeraj iz Valenze v Vianna de Castello, napaden s puškami in bombami in se je moral povrniti, ker so vstaši vrgli v zrak most med Caminhe in Vianna.

Portugalsko poslanstvo zanika.

MADRID, 5. (S.) Portugalsko poslanstvo zanika odločno vesti, ki pravijo, da je izbruhnila na Portugalskem sovjetska revolucija. Poslanstvo je dobilo včeraj še drugo poročilo, ki potrjuje, da se vse vrši v dobrem redu. Minister za notranje stvari javlja, da mu je sporočil župan iz Tuja, da so na Portugalskem izbruhnili neredi, kakor pravijo potniki, ki so prišli ta iz te dežele. Strelijalo da se je v Lizabonu, v Oportu in v Vizzu. To potrjujejo tudi vesti, ki prihajajo s strani portugalskih železničarjev.

Stavke na Portugalskem.

PARIZ, 5. (S.) Listom poročajo iz Madrida: Iz zanesljivih poročil izhaja, da so se portugalski nastavljenci lizbonskega glavnega urada poslavili od svojih madridskih tovarišev z besedami, da ne vedo, kedaj bodo zopet nastopili službo. Španski minister za notranje stvari je ukazal brzojavnemu ravnateljstvu, naj poskusi vse mogoče, da se vzpostavi zveza s Portugalsko, toda do sedaj so bili vsi poizkusi zastonj. Železniška zveza s Portugalsko je tudi popolnoma pretrgana.

Belgija in zasedba renskega ozemlja.

BRUSELJ, 3. (S.) Poslancu Brugmannu, ki je bil vprašal, ali je res, da je Belgija 4. aprila 1919. nastopila proti načrtu maršala Focha za zasedbo levega brega reke Rene, je odgovoril Ghymans, minister za zunanje zadeve, da je bila Belgija proti zasedbi renske pokrajine. Dostavil je, da se Belgija ni udeležila pogajanj, ki so se vršila v Parizu med velesilami o vprašanju vlažavine v renskem ozemlju. Belgijska vlada je pristala poznaje brez pridržkov na petnajstletno zasedbo renskega ozemlja po zavezniških četah v svrho, da se zajamči izpolnitev versailleske mirovne pogodbe.

Irsko vprašanje.

BEROLIN, 3. »Vossische Ztg.« javlja iz Kodanja: Newyorški listi objavljajo izjavo irskega nadškofa kardinala Logusa, kjer ta vodja irskih katoličanov zavrača sinfajnovsko gibanje in predlaga, naj ostane Irska del angleške države, toda z lastnim parlamentom, ki naj izvaja nadzorstvo irske trgovine in irskih financ, kakor v Kanadi in v Avstraliji.

Socijalistični kongres v Strassburgu.

PARIZ, 3. Strassburški socijalistični kongres je sklenil s 4330 glasovi proti 337 glasovom iztop iz druge internacijonale. Za zopetno vzpostavitev internacijonale je glasovalo 3038 udeležencev, dočim je predlog za vstop v tretjo internacijonalo propadel, ker je glasovalo zanj samo 1621 socijalistov.

Napad na načelnika sofijske policije.

SOFIJA, 2. (S.) V noči od sobote na nedeljo so vrgli neznani ljudje bombo na trgu nove stolne cerkve, ravno ko je šel ondot policijski načelnik Pravtkin. Zraven tega so sprožili proti njemu nekoliko strelov ter so ga ranili precej težko na nogi in le lahko na glavi. Ni padalcem se je posrečilo uteči policijskim stražnikom, ki so jih preganjali. Načelnikovo stanje ni nevarno. Napad so izvršili iz maščevanja, kakor se zdi.

Volitve v sobranje.

SOFIJA, 2. Bolgarska brzojavna agencija javlja: Uradno se naznanja, da se vrše volitve v sobranje dne 29. marca. Sobranje se sestane najkasneje 18. aprila.

Bomba pred amerikanskim konzulatom.

CURIH, 4. (S.) Pred amerikanskim konzulatom je eksplodirala bomba, ki je naredila veliko škode. Ranjen ni bil nihče. Policija išče krivce.

Zveza angleških kmetovalcev.

AMSTERDAM, 2. »Telegraf« javlja iz Londona: Zveza angleških kmetovalcev, v kateri je organiziranih 75.000 poljedelcev, je imela v Londonu veliko zborovanje, pri katerem je izjavila v resoluciji, da bodo kmetovalci prisiljeni, ustaviti obratovanje, ako bi hotela vlada uveljaviti osemurni delavnik tudi v poljedelstvu.

Mezdno gibanje med papeževimi uslužbenci.

RIM, 3. Papež je povišal dohodke uslužbencem pri Vatikanu za 10 do 25%.

Neiskrenost in nje posledice.

Zadnje dni se je razlil nad evropsko javnost kar cel naval dokumentov, ki so jih mogotci v Parizu držali doslej v strogi tajnosti: dokumentov o vsem valovenju pri reševanju evropskih in posebno tudi jadranskega problema; ali, točneje rečeno — kakor se danes govori v obče — spora med Italijo in Jugoslavijo.

Čitanje teh listin le podkreplja in utrja v nas uverjenje, da je očividna neuspešnost pri reševanju tega spora, — kot posledice navzkrižja v nazorih in namenih v ententi sami — izsilila objavo teh listin; in pa uverjenje, do katerega smo prišli mi že davno, da je namreč v **neiskrenosti ententnih vlasti** iskati vzroka rečeni neuspešnosti!

Ententne vlasti so bile neiskrene. Govorile so lepe besede, razvijale vzvišene programe, razglašale plemenite ideje, načela in cilje, za katere da so vstopile v vojno; ko pa je bila izvojevana zmaga, ko so bile centralne vlasti in njih pridruženci strli ob tla, in je prišel čas, ko naj bi sklep miru uresničil one velike ideje, vzvišena načela in plemenite cilje, se začela navzkrižja najprej med ententnimi vlastmi samimi — in viden znak teh navzkrižij

---

PODLISTEK

Za staro pravdo. (113)

August Šenoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

Enega kralja služimo, a nočemo drugega, nego kralja, ne treba nam sto gospodarjev; ne treba nam robote, tlake, desetine, podkupovanja, ne treba nam biča in klade; — nam treba enake pravice za vse ljudi, ki jih je dobri Bog ustvaril po svoji podobi. Vzdignemo se in pojdemo najprej k vam v gore. Vi boste z nami. Svobodni mi, svobodni vi! Ne bomo napadali zapuščenih čred, nočemo pleniti in požigati, marveč brat ob bratu, kmet ob kmetu, trdna volja, trden red. In ko nam v vaših gorah vojska poraste, zbere se tisoč svobodnih glav, in tedaj pojdemo nad Zagreb. Z metlo hočemo pognati veliko gospodo brez sledi, postaviti cesarsko pravdo, ki mora enako soditi vsem in sami bomo branili mejo pred Turki, ne bomo tlačili polovice cesarskih cekinov v žep, kakor delajo to gospoda. Je-li prav, brat kovač?«

»Je — brat Hrvat,« je ponudil Pavel roko preko mize.

»Ej, tudi jaz bom sodil gospodo,« je zagrozil krmižljavi črevljar, »vsak dan bo sedel tak malopridnež v kladi pred mojo hišo.«

»A kod nameravata do nas?« je vprašal Hribar, »od kod se mislite napotiti?«

»Naravnost v Zagreb ne moremo,« je pojasnil Ilija. »Bilo bi nas premalo. S Turkom je mir in gospoda bi privlekla dovolj izvežbane vojske. A kako? Jaz se dvignem prvi, prodrem sem na Brežice in Krško. Tu pritegnemo ljudstvo. Eni naj gredo od Krškega na Kostanjevico in tam naj se pridružijo Uskokom in jastrebarski četi in naj zavzamejo Metliko in Novo mesto. Sam pojdem na Sevnico, od tam v Planino, Kunšperk, Pilštajn, a na Sotli nas bodo pričakovali Cesargradjani. Gubec bo stal pri Zlatarju in Stubici, da nam v sredini ščiti hrbet in da se vaša in naša gospoda ne združijo proti nam. In ko se z božjo pomočjo vsi oplačimo, se zberemo pod Susedom pri Savi in od tam udarimo na Zagreb. Vi pa spravite po koncu ves kraj, koder pojdemo, a tudi ljudstvo dalje proti Ljubljani in morju, da tam zaposlite svojo gospodo. Nič naj se ne piše, da nam ne pridejo na sled. V znak naj nam bo petelinje pero. Ne govorite na glas, molče brusite nož, a ko človek prinese na klobuku petelinje pero v vas, tedaj potegnite nož, tedaj naj se vzdigne ljudstvo! Vi, ki sedite tu, ste nam stari znanci; vemo, da tudi vi mrzite gospodo. Zato smo ravno vas naročili semkaj pod to čestito streho, zato mo prišli mi Hrvatje k vam Stajercem in Kranjcem, da potrkamo na vaša vrata in vprašamo, ali hočete z nami za staro pravdo? Odgovorite, ali naj z vami, ali brez vas? Kjer nastopit? moramo. Gospoda so zopet poslali svoje ljudi proti kralja, da jim da vojske proti nam.«

»Hočemo!« so planili Slovenci, »za vašo pravdo, za našo pravdo!« In proklet tisti, ki se izneveri!« je dodal kovač.

»Od Krškega preko leskovškega polja do Kostanjevice bom pod tigal jaz po vseh,« se je odzval čevljar.

so bile polemike v časopisju teh vlasti — ki se pa sedaj završujejo v razcepitvi entente v dva ostro nasprotujoča si sabora: tu Italija, Francija in Anglija, tam Amerika; tu Nitti, Lloyd Georg in Millerand, tam — Wilson. Se pač dogaja tudi tu, kakor se dogaja navadno v navadnem vsakdanjem življenju: ko je prišlo zlo po krivdi vseh, se začenjajo prerekati, kdo da je kriv?! Tako je prišlo — ker hoče vsakdo valiti od sebe krivdo in ker je končno tudi veliki svet zahteval jasnosti — je prišlo do objavljenja listin, ki bi jih bili mogoči sicer najraje skrivali v temi tajnosti.

Jasno pa je dvojno: da so krivi vsi na neuspešnosti pri reševanju jadranskega vprašanja ter da ima ta krivda svoj koren v neiskrenosti.

Govorili so o vzvišenih idejah in plemenitih ciljih, ki da jih hočejo udejstviti s to veliko borbo; v resnici pa so bili neiskreni, ker ni nihče resno in pošteno mislil z uresničenjem teh idej in ciljev. Govorili so o končnem porušenju vsakega imperijalizma. A kaj vidimo danes? Vidimo, kako hočejo doseči svoje veleimperijalistične cilje, kakor to priča najjasneje versajlska pogodba. Govorili so o zaščiti malih narodov, o svobodi, o svetosti narodnega načela, po katerem ima vsak in tudi najmanjši narod pravico do samosvojega življenja; govorili so o pravici do samoodločbe narodov, po kateri naj vsak in tudi najneznatnejši narod, oziroma njegov odlomek, sam odloča o svoji usodi, oziroma svoji državni pripadnosti. Govorili so, kako hočejo, da bodi enkrat za vselej konec tajni in kabinetni diplomaciji!

A kaj in kako se je dogajalo potem? Z velikimi nadami in blaženim hrepenenjem so pričakovali narodi uspeha in sadu mirovne konference. Ljuto so prevarjeni, ker mogotci niso bili iskreni, ker niso pošteno in iskreno mislili z uresničenjem. Malim narodom niso dovoljevali besede, jih niso pripuščali v svoje konvetikljе, v kuhinjo svojih načrtov, ker so jih hoteli porabljati kot kompenzacijske objektke pri razdeljevanju plena. **Sklopali so tajne pogodbe, ki so jih skrbno prikrivali pred svetom, da bi zadostili imperialistični pohlepnosti! Tajna, toli obsojana kabinetna diplomacija je hotela samovoljno določati usode narodov: v nasprotstvu z lepimi idejami in cilji, s katerimi je upravičevala in obdajala z glorijolo — svojo vojno!**

V tej neiskrenosti, v tej zavratnosti je vzrok neuspešnost vsega dela mirovne konference. Prišlo je pač tako kakor se rado dogaja: dokler kradejo, so strašno edini med seboj; ko pa je prišel čas delitve plena, je že tu prepir v družbi! Narodi, ves svet je ljuto prevarjen. Ni pa obupan, ker veruje v tisto večno, vse vzravnajočo pravico; ker ga uče izkustva, da nasilje pač uspeva do gotove meje, dokler ne pride tisti neizogibni psihološki moment, ko se tudi najsilnejše nasilje mora zrušiti! Seveda je uverjenje — ki je danes že last vsega sveta — pregrenko, da namreč ta konferenca ne prinese definitivne, zadovoljive, zaželjene ureditve Evrope, da ne prinese končnega trajnega miru. Ali ne preostaja drugega, nego da se narodi sprijaznijo s tem dejstvom in da se pripravljajo za tisto bodočnost, ko bodo iskrenejši ljudje urejali njihovo medsebojno posest in življenje!

[illegible]

Tak primer se je pripetil ravno te dni in ga spravljamo pred javnost, kakor smo zanj zvedeli.

Kakor znano, so menice podvržene posebni, po znesku in zapadlosti stopnjevani kolkovini. Kakor je razvidno n. pr. iz žepnega koledarja »Edinosti«, je zasedbena sila vpeljala pri nas iste pristojbine za menice, kakor veljajo v italijanskem kraljestvu, in se je tudi določilo, da se od 1. 1. 1920, smejo rabiti samo uradne golice (tiskovine). Vendar je v dotičnih predpisih odrejeno, da sme finančno oblastvo I. stopnje dovoljevati kreditnim zavodom, bankirjem, trgovcem, da predlagajo v kolkovanje tudi lastne, tiskane ali litografirane menice. Na podlagi te določbe je, kakor smo zvedeli, tudi neki domač slovenski denarni zavod predložil svoje menične golice v kolkovanje. Te menice so seveda sestavljene v slovenskem jeziku, ki je uradni jezik omenjenega zavoda in tudi jezik pretežne večine njegove zelo številne klijentele. Kaj se je zgodilo? Kolkovni urad je, sklicevaje se na odlok generalnega komisarijata, odgovoril, da morajo menice, ki se predlagajo v kolkovanje, biti sestavljene v italijanskem jeziku, in da se pač sme dodajati besedilo v drugem jeziku, da pa mora v tem primeru italijansko besedilo biti prav različno (ben chiaro), drugojezično pa pod njim in z manjšimi črkami. Ko

[illegible]

Imenovanje pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. Prejeli smo: Kakor razvidno iz uradnega lista, je bil te dni imenovan za nadkomisarja g. August Del-Linz pri pol. ravnateljstvu v Ljubljani. Pozdravljamo to imenovanje, ker se tiče moža, ki si je pridobil splošno priljubljenost posebno za časa ravnateljevanja Königla-Stibla, ko se je predstojnikom zoperstavil z vso svojo odločnostjo proti neupravičenemu preganjanju. Vsled tega hvalevrednega delovanja si je navlekel sovraštvo predstojnikov in zakasnitev imenovanja za nadkomisarja. Gospod Königl-Stibel sta bila primorana zapustiti njima neljube kraje, g. Del-Linz pa je ostal na starem kraju in bil v zadoščenje vseh, ki ga poznamo kot narodnjaka, imenovan za kraljevega nadkomisarja. Čestitamo.

Peščeni kruh. Poročajo nam: Že teden dni se vsaj v nekaterih trgovinah prodaja kruh, ki marsikomu ne ugaja ker vsebuje obilico peska. Neki veščak trdi, da v kruhu ni peska, pač pa da je rižev zdrobl Jaz moža cenim, a verjeti mu ne morem. Morda bi bilo dobro, ko bi se kdo pobrigal in preiskal to zdravju škodljivo zadevo in bi se še nehalo to prodajanje peščenega kruha! Tudi priporočamo pekom, naj malo bolj pazijo na kruh, da ne bo, zraven peska, še slabo pečen. Aprovizacijo prosimo, naj ne objavlja prodaje stvari, ki jih nima v zalogi.

Ta teden nimajo koruzne moke in riža — vsaj v Rojanu je tako. Prej so osem tednov prodajali amerikansko gnjat, ki je tudi niso imeli! Trgovina ni šala, posebno v teh težkih časih. Naj se torej ne ponuja stvari, katerih trgovina nima. Glede sladkorja je tudi trda. Družinam zadostuje 10 dek za tri dni — ostalo si morajo iskati po 15—18 lirc kgl Še pač podpira oderuštvo, ker se brez tega ne more izhajati. Kdo je temu kriv?!

Prepovedan shod. Tukajšnja kvestura je prepovedala javen shod »za komuniste na Ogrskem«, katerega sklicuje za nedeljo odbor socijalistične stranke.

Parnik »Boemia«. Agencija Stefani poroča iz Trsta, da parnik »Boemia«, ki se je ponesrečil pri Halifatu, ni tisti, ki je pod tem imenom pripadal Tržaškemu Lloydu.

1. številka »Učiteljskega Lista«, glasila »Zveze jugoslovenskih učit. društev v Trstu«, ni mogla še iziti, ker je treba rešiti z oblastjo še nekatere formalnosti. Upamo, da se to zgodi v par dneh, in potem se list razpošlje vsem članom in naročnikom. — Upravništvo »Učit. Lista«.

Slovensko gledališče. V nedeljo, 7. t. m., sta dve predstavi. Popoldne točno ob 15 se ponovi zadnjič v sezoni prekrasna Guimerova drama v treh dejanjih »V Nižavi« z g. Simencom in gdč. Vonkovo v glavnih ulogah. »V nižavi« je še edina izmed najlepših predstav, ki so se uprizorile v letošnji sezoni. To nam je epokazal velikanski uspeh, ki je dosegla »Nižava« pri premijeri in reprizi. Odobravanja je bilo toliko, da so se morali igralci opetovano prikazati po vsakem dejanju pred zagrinjalom. V večjih ulogah nastopijo ga. Silova, gdč. Gradišarjeva, Mezgečeva in Kraljeva ter gg. Mikolič, Požar, Širok, Boleslavski in Bratuž. Opozarjamo na to predstavo posebno naše okoličane: naj je nikar ne zamude. — Zvečer točno ob 20 se bo vršila premijera fine Bahrove komedije v treh dejanjih **»Koncert«** z g. Silo v glavni ulogi mojstra Heinka ter g. Mikoličem v ulogi mladega doktorja Jure. Soprogo prvega igra gdč. Vonkova, soprogo drugega pa gdč. Mengečova. Druge uloge so v rokah gdč. Kraljeve, Gradišarjeve, Zukotinkove ter gg. Šilove in g. Boleslavskega. »Koncert« spada k najmodernejšim komedijam. Ta krasna komedija se uprizarja s sijajnimi uspehi po vseh največjih odrih. Enak uspeh predvidevamo brezdvomno tudi pri tukajšnji premijeri te krasne komedije. Vstopnice so v predprodaji pri gledališki blagajni v veži Narodnega doma.

— Jutri, v nedeljo, točno ob 10 bralna vaja.

Nedostavljive poštne pošiljatve. Poštno ravnateljstvo je izdalo seznam nedostavljivih v mesecu februarju t. l. na poštnem ravnateljstvu odprtih poštnih pošiljatev. Seznami so na vpogled v mestnih poštnih uradih.

Dva pogreba. Pred nekoliko dnevi smo poročali na tem mestu o tem, kako je bil ranjen Galliano Zetko, katerega je obstrelil pol. stražnik Iseppi izven službe. Drugi slučaj se je dogodil na tramvaju pri Sv. Andreju, kjer je dobil Giovanni Radivo kroglo v trebuh radi neprevidnosti nekega nočnega čuvaja. Rane so imele pri obeh za posledico smrt in včeraj se je vršil njun pogreb ob velikanski udeležbi. Posebno lepo pa so spremili k zadnjemu počitku Zetka, za katerim je šlo zraven velikega števila pešačev tudi kakih 100 kočij.

Kos pomola Sv. Andreja se je udri. Leva stran pomola Sv. Andreja se je udrla na prostoru od 300 km². Neki vagon, ki se je nahajal tam blizo ob obali, se je prevrnil in je padel v morje. Vsa tla okoli omenjenega mesta so se znižala za dober meter. Iz tega dogodka se da posneti glede na njegov vzrok, da ni bil kriv slab zid ali kaj podobnega, temveč morsko dno samo, ki ne more biti na tem mestu nič preveč stalno.

Kakšna je to babica? Neko Alojzija Zidarich je bila zročila svojo ovratno verižico babici Katerini Calogero, naj ji jo proda, če je mogoče, ker da ima potrebo denarja. Verižica je bila zlata in vredna 300 lir. Poštena babica je vzela verižico, a za tem je ni bilo več videti. Ko se je enkrat vendar nekje našla, se je izgovarjala, češ da so ji verižico raztrgali neki žeparji na tramvaju, ko so ji jo hoteli ukrasti. Za pričo je navedla neko Ano Werk, katero da je srečala v ulici dell'Istria in tej da je pokazala verižico, ki je bila v dveh končih. Werk pa da ji je vzela daljši konec. Orožnikom vse te »pravce« nekako niso šle v glavo in so jo zaprli. Ugotovili so tudi, da je omenjena babica obdolžila Ano Werk radi ljubosumnosti. Lepo babica, zares!

Postopač v tramvaju. Včeraj je dospel z brzovlakom Benetek Umberto Menso, star 40 let, po poklicu »postopač«. Da bi laže opravljal svoj poklic, je vstopil v električni voz, tukaj je takoj segel neki gospe v žepe po listnico. Imel je smolo, kajti dva policijska agenta sta ga videla in ga odpeljata v zapor v ulici Coroneo. V zaporu ni dišalo Mensu. Skočil je umreti. V so svrho je razbil šipo nekega okna, in si ž njo prerezal žile desne roke. Zdravniki rešilne postaje mu je dal prvo pomoč. Menso bo moral se nadalje ostati v zaporu.

Okraden tapetnik. Ko sta včeraj zjutraj ob 6 Cipriano Tartario in njegov sin stopila iz hišne veže v ulici S. Giorgio, sta videla tri osebe, vsak s svojo vrečo na rami. Možakarji so prišli iz tapetniške prodajalne Cesarja Buchbergerja v isti ulici. Ko so lopovi zapazili Tartarija, so se spustili v beg. Eden med njimi je izpustil vrečo polno blaga, ki jo je Tartario pobral, in jo izročil hišni vratarici, naj jo da gospodarju kadar pride. Ko je prišel gospodar, je ugotovil, da so tatovi odprli trgovino s ponarejenimi ključi in, da so mu odnesli za 3500 lir blaga, bombaževine in raznih drugih predmetov. V vrečí, katero je dobil nazaj je bilo vrednosti 2000 lir.

Svinja. Gospa Luiza Razzino v ulici G. Gatteri št. 23 je imela na stanovanju Danijela Tambulini iz Vidma. To je bil gospod, drugače fin, ali ni imel navade plačati vnaprej. Včeraj pa je kar šel proč, ne da bi kaj plačal niti kaj rekel. Njegova gospodinja je opazila njegov namen šele, ko je pospravljala sobo, ker ste na postelji zmankali dve rjuhi in ena odeja. Za zahvalo pa ji je pustil tudi precej parfuma v nočni omarici. Naznanila ga je orožnikom.

Tatovi na delu. Neznani tatovi so odprli s ponarejenimi ključi skladišče Jakoba Causerja v Škednju in mu odnesli 3 q masti.

— S parnika »Isonzo« so odnesli neznani tatovi Antonu Rodanichu za 110 lir mizarskega orodja.

— Iz železniškega voza, ki se je nahajal na južni postaji so skušali razni postopači ukrasti nekaj zabojev raznega blaga v vrednosti 1000 lir. Ni se jim posrečilo, kajti orožniki so jih zavohali in ruegnali.

DOPISI.

Iz Gotlca. Dne 1. t. m. ob 8. zvečer je bila plat zvona. Ogenj, ogenj! Vse je hitelo na lice mesta. Gorel je skedenj in oder št. 18 po domače »Belčev«. Trudu mladih in starih se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil dalje po slamnatih strehah. Zgorelo je vse seno, poljsko orodje, a od stavbe so ostale samo zidine. Baje je zanetil otrok, kateri se je igral z žveplenkami. Stariši, pazite na otroke, kateri so vsled vojne furije zelo pokvarjeni in Vas lahko v par urah vsled svoje lahkomišljenosti spravijo na beraško palico!

Iz Devina. Preteklo nedeljo so pokazali Devinci, da smo še tukaj, da še živimo. Šlo je namreč zato, da se določi odbor, kateri naj bi namesto dosedanjega »župana« (imamo namreč tudi tukaj kr. gerenta) prevzel občinsko upravo do prihodnjih občinskih volitev. Nepričakovana udeležba obeh narodnosti se je odločno izrekla zato, Govorniki so nam na kratko razjasnili pomen te preuredbe, kar se je vzelo z samim ognjem na znanje. Nato so bili predlagani novi člani ki naj bi prevzeli bodočo upravo, čemur je občinstvo burno pritrjevalo. Obilna udeležba je bila priča, kako živo potrebna je bila vsa stvar, in kako veliko zanimanje vlada za vprašanje. Zatorej Devinci prihodnjo nedeljo še enkrat na krov, da se stvar popolnoma uredi.

Borzna poročila.

V Trstu, dne 5. marca 1920.

Tečaji:

Jadranska banka	320—	330
Cosulich	755—	760
Dalmatia	450—	470
Gerolimich	3100—	3150
Lloyd	2100—	2175
Lussino	2900—	3000
Martinolich	545—	555
Libera Triestina	1320—	1335
Oceania	550—	560
Premuda	800—	810
Tripcovich	763—	768
Ampelea	765—	775
Cement Dalmatia	395—	405
Cement Spalato	495—	505
Čistilnica petroleja	3800—	4000
Čistilnica olja	860—	880
Čistilnica riža	265—	275
Krka	476—	482

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, dne 5. marca 1920.

Neprepečatene krone	8.50—	8.80
avstrijsko-nemške krone	7.10—	7.60
jugoslovenske krone	12.25—	12.75
čehoslovaške krone	18.—	19.—
dinarji	50.—	53.—
levi	25.—	26.—
marke	23.—	24.—
dolarji	18.28—	18.50
franc. franki	129.—	130.—
švicarski franki	297.—	300.—
angl. funti	63.50—	64.—
rublji	27.—	28.—
napoleoni	62.—	63.—

Domače vesti.

Uvedba življskih izkaznic. »Stefani« poroča iz Rima, 5.: »Uradni list« objavlja ta le kraljevi odlok, s katerim se urejuje proizvajanje in poraba živil: Vse občine v kraljestvu in vse ozemlje, vštevši **premirno zono**, so obvezane na uvedbo življskih izkaznic za **kruh, testenine, riž, koruzno moko, olje, mast, janeževo olje, maslo, sir in sladkor.** Občine morajo poskrbeti, da se uvedejo izkaznice do 1. aprila.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 1.—. Debele črke 20 stotink beseda. Najmanjša pristojbina L 2.—.

URARSKI VAJENEC, pošten, iz dobre hiše se sprejme takoj. Velkavrh, urar, Sežana. 335

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah. — Pridem ponj na dom. Velkavrh, urar, Sežana. 336

POŠTEN obrtnik išče družabnika v svrho povečanja trgovina. Potrebna gotovina L 5000. Ponudbe pod »Pošten obrtnik« na ins. odd. Edinosti. 337

ODDA se v najem bufet v Divači. Jančar. 334

KUPUJEM VREČE in cunje. Babič, Molin grande št. 20. 338

POZOR! Plačam za srebrne krone, goldinarje in zlato najvišje cene, tudi več kot drugi trgovci. — Albert Povh, urar, ul. Manzoni 17, vr. 2, pritl.

22LETNI MLADENIČ želi znanja v svrho ženitve z gospodično 24-30 let. Ponudbe pod »Carlo Ponda« poštno ležeče, glavna pošta.

STANOVANJE, kuhinja, 1 ali 2 sobi s pohištvom ali brez pohištva, se išče v ul. Miramar, Udine, na Greti, v Rojanu ali kje tam v bližini. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Stanovanje 3369. (3369

MLAD upokojenec državni uslužbenec išče primerno službo. Govori slovensko, italijansko in nemško. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 314

KROJAČNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Asisi štev. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

VDOVEC (upokojenec) 50 let, išče družico, vdovo ali gospico srednje starosti, dobro gospodinjo, dobrosrčno in lepega vedenja. Če ima premoženje ali kako obrt, tem bolje. Pismene ponudbe po možnosti s sliko na ins. odd. Edinosti pod »Ugodnost.«

JABOLKA, bruške, pomladanski radič, fižol gorški, mandolon, koks, kupujem. Kuret, Settefontane št. 1. Trst. 317

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Pridem kdko poni. Alojz Povh, Garibaldijev trg št. 3 (prej Barriera.) 3341

IŠČE se postrežnica za 2 uri na dan k družini brez otrok. Dobra plača. Priglasite se od 10-3. Naslov pove ins. odd. Edinosti.

BRIVSKEGA POMOČNIKA od 17 do 22 let starega sprejmem. Drag. Boškar, brivec, Ilirska Bistrica. 3367

KOŽE sirove, išče, jemlje, plača najvišje cene in se kupuje. Stroji, barva in izdeluje vsakovrstno kožuhovino. Kožuharnica v Trstu, ul. Gatteri št. 32. 315

FOTOGRAF A. JERKIČ, Trst, ul. Roma 24, Gorica Corso št. 36 na dvorišču. P 711

KRAJEVNI GENERALNI ČESKOSLOVAŠKI KONZULAT naznanja članom tukajšnje čeških slovaške kolonije žalostno vest, da je podlegla 5. marca t. l. kruti bolezni odlična gospa

Emilija Hromádka

stara 37 let,

soproga češkoslovaškega konzula za južno Rusijo g. Hromádka, ki se nahaja na svojem pred kratkim zasedenem mestu v Novorosijskem.

Kruta usoda je zadela gospo Hromádko, ki zaušča enega mladoletnega sina, na poti iz Rusije v Prago.

TRST, 5. marca 1920.

Prvo pogrebno podjetje Zimolo Corso V. E. III. 41.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je danes v Gospodu preminul naš preljubi soprog, oče, stari oče in tast

Josip Živic

veleposestnik v Skopem na Krasu.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v nedeljo, 7. t. m., ob 16 iz hše žalosti na domače pokopališče.

SKOPO, dne 5. marca 1920.

Terezija roj. **Hrovatin,** soproga

Maks (odsoten), sin. **Rezika** por. **Ivančič** (odsotna), hči.

Ciril Ivančič (odsoten), zet. **Anica** roj. **Kostomaj,** snaha,

tudi v imenu vnukov in vnukinj.

Prevažanje kakoršnegakoli blaga

se sprejme dnevno na progi

Trst-Kobdil-Vipava

M. FERJANČIČ, ulica Cunicoli št. 6, 8, Trst

Lastna skladišča Trst-Vipava

Gospodarska zadruga za sodni okraj Podgrad

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

18. marca 1920 ob 10 predpoldne v dvorani „Narodnega doma" v Podgradu.

DNEVNI RED:

Volitev predsednika in njegovega namestnika (podpredsednika).

Opompa. Ta izredni občni zbor se sklicuje na ukaz civilnega komisarijata v Voloskem z dne 18. februarja št. 787.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

prej dr. BODO

Zobozdravnik dr. E. CLONFERO

— in —

dentist STANKO PERHAVEC

Trst, trg Goldoni štev. 11, II. nadstr.

sprejemata od 9-12 in od 15-19

Izdiranje zob brez bolečin, zobovja, zlati mostovi brez neba, reguliranje zob in zlate krone.

Vsa dela se izvršujejo po moderni tehniki

ZOBOZDRAVNIK

Dr. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

Nepremočljive preproge

nove in rabljene v vseh merah, vrvi, vrvice, pasove, povodce, vlačivce ∴ in odeje za konje. ∴

GIOVANNI SIVITZ — Trst

ulica Giorgio Galatti štev. 8

UMETNI ZOBJE

z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrobki

VILJEM TUSCHER koncesijonirani zobotehnik

TRST, ul. 30. oktobra (ex Caserma) 14, II

Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

JADRANSKA BANKA

Del. glav.: K 30,000.000. Rezerve K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, TRST, Zadar, Zagreb

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge

na hranilne knjižice ter jih obrestuje po 3½%, a v bancogiro prometu po 8%.

Vloge, ki se imajo dvigniti samo proti predhodni odpovedi, sprejema po posebno ugodnih pogojih, ki se pogodijo od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes).

Bančni prostori v Trstu se nahajajo:

ul. Cassa di Risparmio, ul. S. Nicolo

Telefon: štev. 1463, 1793, 2676

— Blagajna posluje od 9.30-12.30 in od 14.30-16 —

Kramarsko blago, tkanine, predivo, drobnine in dišave na debelo.

Tvrdka Raimondo Malusa & C.

Trst — ulica San Lazzaro štev. 10 — Trst